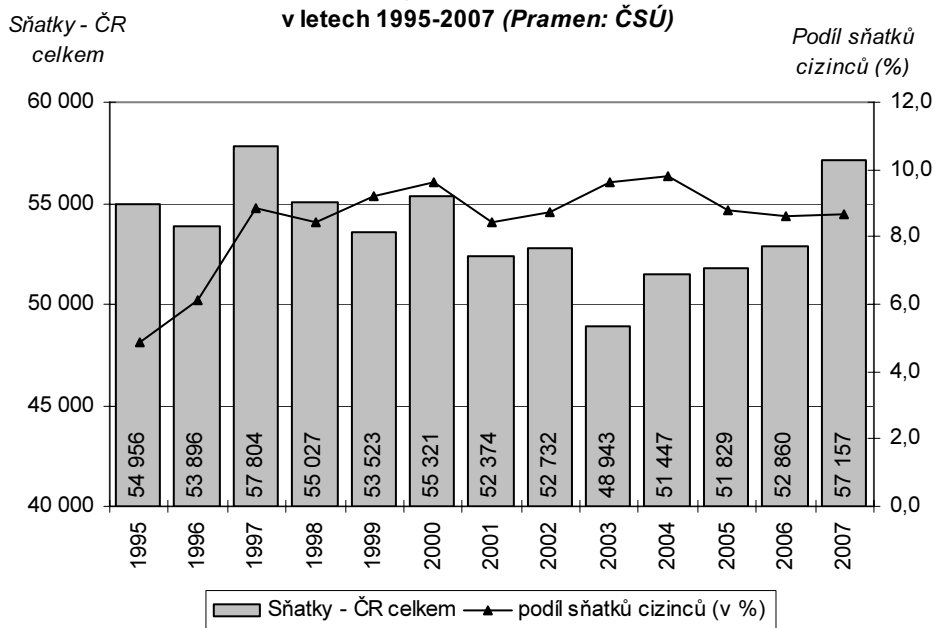

2. Sňatky cizinců

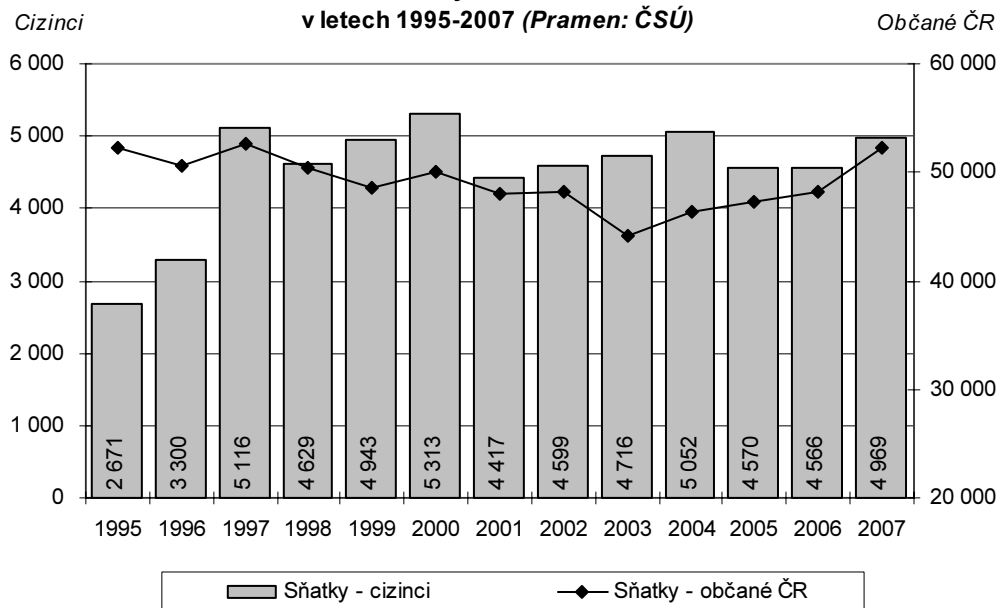
Od roku 1995 do 2007 v ČR uzavřelo sňatek téměř 700 tisíc osob, tj. ročně zpravidla minimálně 50 tisíc dvojic. Nejvyšší počet sňatků byl zaznamenán v roce 1997 (57 804 sňatků) a pak až na konci období, v roce 2007, kdy v ČR ve svazek manželský vešlo 57 157 dvojic. Sňatky cizinců (ať již smíšené sňatky cizinců s občany ČR nebo mezi cizinci samotnými) představovaly v hodnotách za celé období 8,4 %. Nejnižší podíly sňatků cizinců na všech uzavřených sňatcích v ČR byly zaznamenávány z počátku sledovaného období, naopak nejvyšší v roce 2000, kdy vešel v platnost nový zákon o pobytu cizinců na území ČR (zák. č. 326/1999 Sb.) zpřisňující podmínky získání povolení k pobytu, dále pak v roce 2003 a také 2004, kdy vstupem ČR do EU začal platit dvojitý pobytový režim, jednak pro občany EU, EHP a Švýcarska a jejich rodinné příslušníky, jednak pro občany ostatních, nečlenských zemí.

Graf 11: Sňatky v ČR a podíl sňatků cizinců v letech 1995-2007 (Pramen: ČSÚ)

Počty sňatků cizinců se vyjma počátku období ponejvíce pohybovaly mezi 4 a 5 tisíci ročně, stejně tak v roce 2007, kdy bylo v ČR zjištěno 4 969 sňatků cizinců, tj. včetně sňatků smíšených.

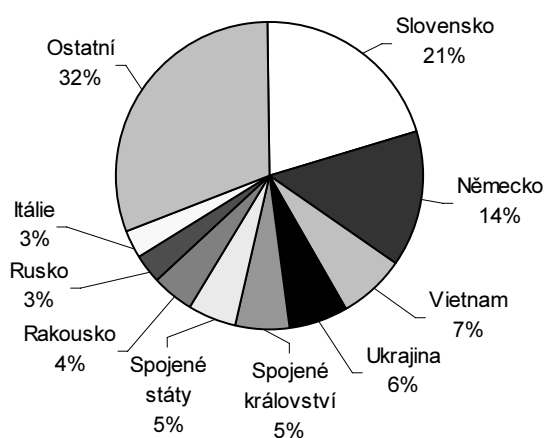
Graf 12: Sňatky - občanů ČR a cizinců v letech 1995-2007 (Pramen: ČSÚ)

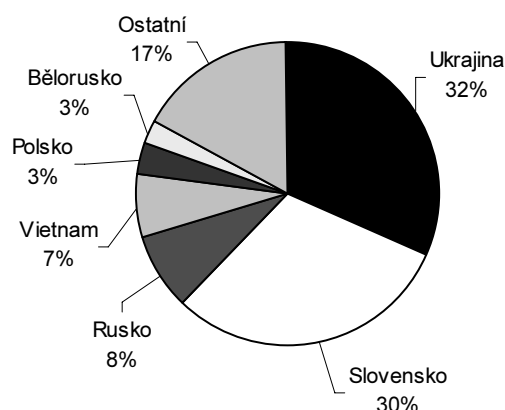
Nejvyšší podíl, přibližně 60 % všech sňatků cizinců tvořily sňatky žen s českým státním občanstvím s muži-cizinci. Od roku 1995 uzavřelo sňatek s cizincem mírně přes 35 tisíc těchto žen, přičemž 21 % vstoupilo do manželství s občanem Slovenska, 14 % s občanem Německa, následovali občané Vietnamu, Ukrajiny, Spojeného království, Spojených států, Rakouska, Ruska či Itálie.

Sňatky mužů, občanů ČR s cizinkami představovaly necelých 40 %, tj. 22,7 tisíc osob během daného období. Muži, na rozdíl od žen, volili partnerky ze západních zemí méně často, 32 % z nich vstoupilo do manželství s občankou Ukrajiny, dalších 30 % ze Slovenska, následovalo kupř. Rusko, Vietnam, Polsko či Bělorusko (viz příloha 2). Struktura státních občanství v tomto případě je tedy znatelně méně rozmanitá než v případě žen s českým občanstvím, navíc s výraznou dominancí dvou nejčtetnějších státních občanství, totiž Ukrajiny a Slovenska.

Graf 13: Sňatky muž-cizinec - žena ČR 1995-2007 (Pramen: ČSÚ)

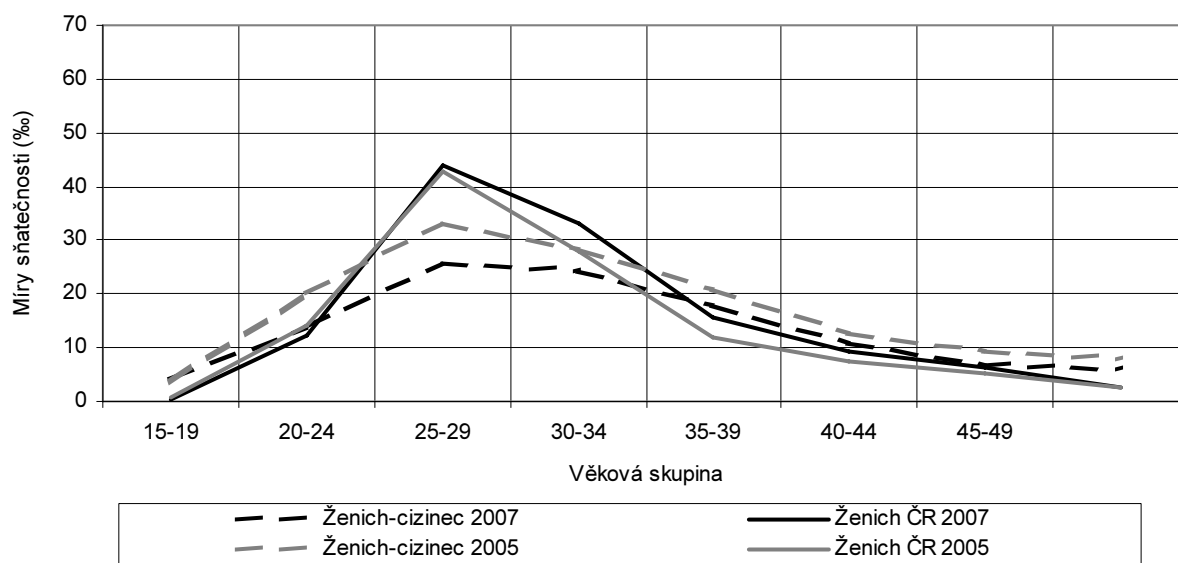

Graf 14: Sňatky žena-cizinka - muž ČR 1995-2007 (Pramen: ČSÚ)

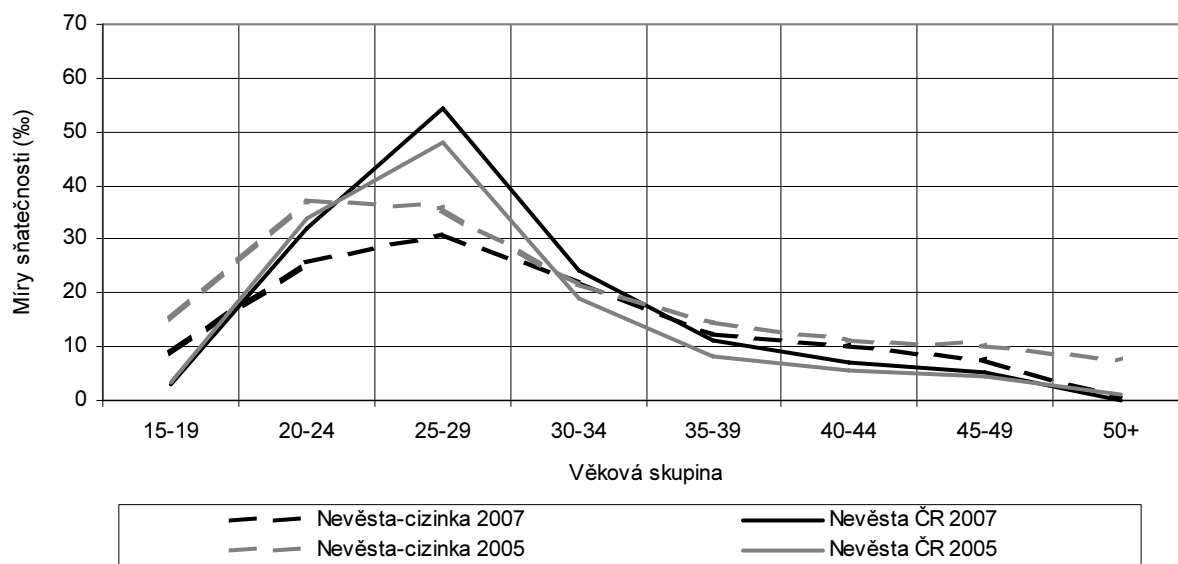
Počty sňatků mezi dvěma cizinci nejsou dlouhodobě nikterak vysoké, nejvyšších hodnot dosahují až v posledních letech, kdy bylo evidováno 96 (2005), 110 (2006) a 184 (2007) těchto sňatků. Za celé období let 1995 až 2007 pak bylo zaznamenáno 1 051 sňatků mezi dvěma cizinci. Přibližně polovina těchto sňatků je uzavírána mezi osobami téhož státního občanství, a to nejčastěji mezi občany Ukrajiny (151 sňatků v období 1995-2007), Slovenska (112 sňatků) a Ruska (62 sňatků).

Graf 15: Míry sňatečnosti podle věku ženicha (Pramen: ČSÚ)

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že míra sňatečnosti ženichů-cizinců je znatelně nižší než míra sňatečnosti ženichů ČR, a to zejména v roce 2007. Křivky ženichů-cizinců rovněž nedosahují tak výrazného vrcholu ve věkové skupině 25-29 let, v roce 2007 je tento vrchol v podstatě setřený. Vyšší intenzitu sňatečnosti mají ženichové-cizinci zejména ve věkové skupině 15-19 let a pak ve věkových skupinách převyšujících 35. rok věku.

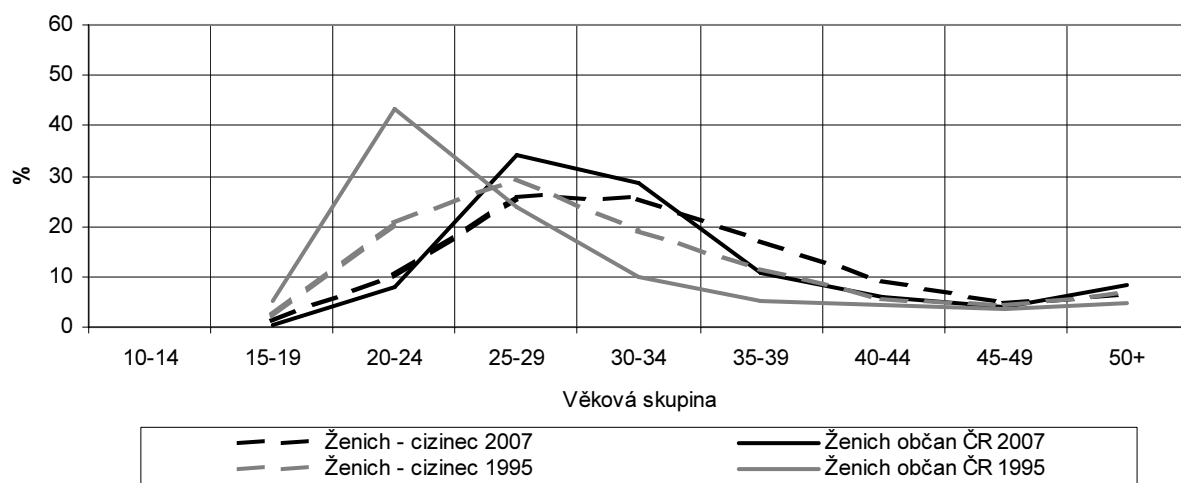
Graf 16: Míry sňatečnosti podle věku nevěsty (Pramen: ČSÚ)

Rovněž míra sňatečnosti cizinek je nižší než je tomu u nevěst ČR. Opět, stejně jako u ženichů či u míry plodnosti cizinek se zde projevuje skutečnost, že cizinci do ČR velmi často přicházejí s ekonomickými motivy migrace; zároveň zakládání rodiny v nové zemi je poněkud komplikovanější.

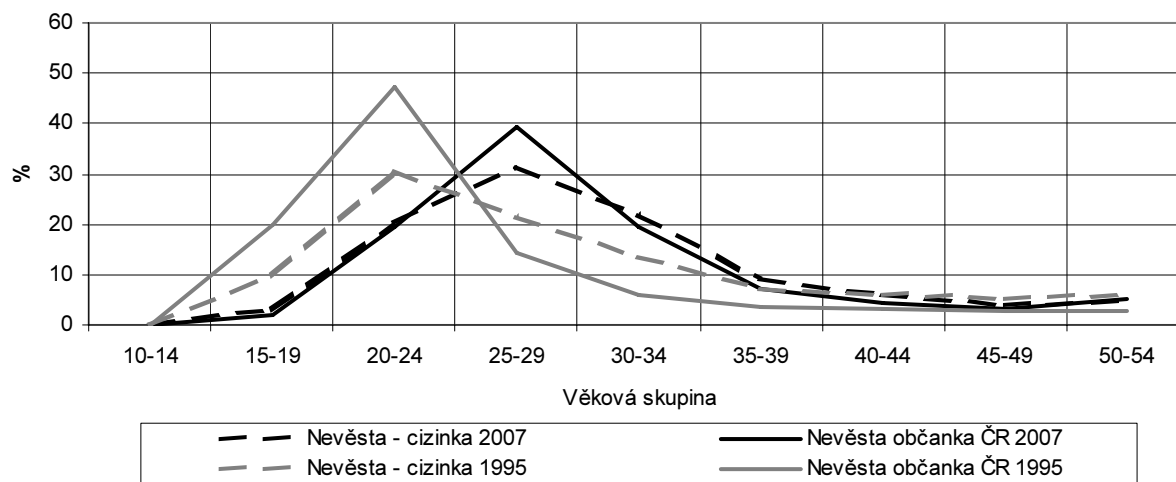
V roce 2005 bylo u cizinek patrné rozložení bez jasného vrcholu, s maximy ve věkových skupinách 20-24 let a 25-29 let. O dva roky později již bylo možno vysledovat mírný vrchol ve věkové skupině 25-29 let, který byl u nevěst ČR v této věkové skupině výrazný v obou sledovaných letech. Vyšší intenzita sňatečnosti byla opět u nevěst-cizinek zřejmá ve věkové skupině 15-19 let a pak ve věkových rozmezích převyšujících 35 let věku.

Graf 17: Rozložení sňatku podle věku ženicha (Pramen: ČSÚ)

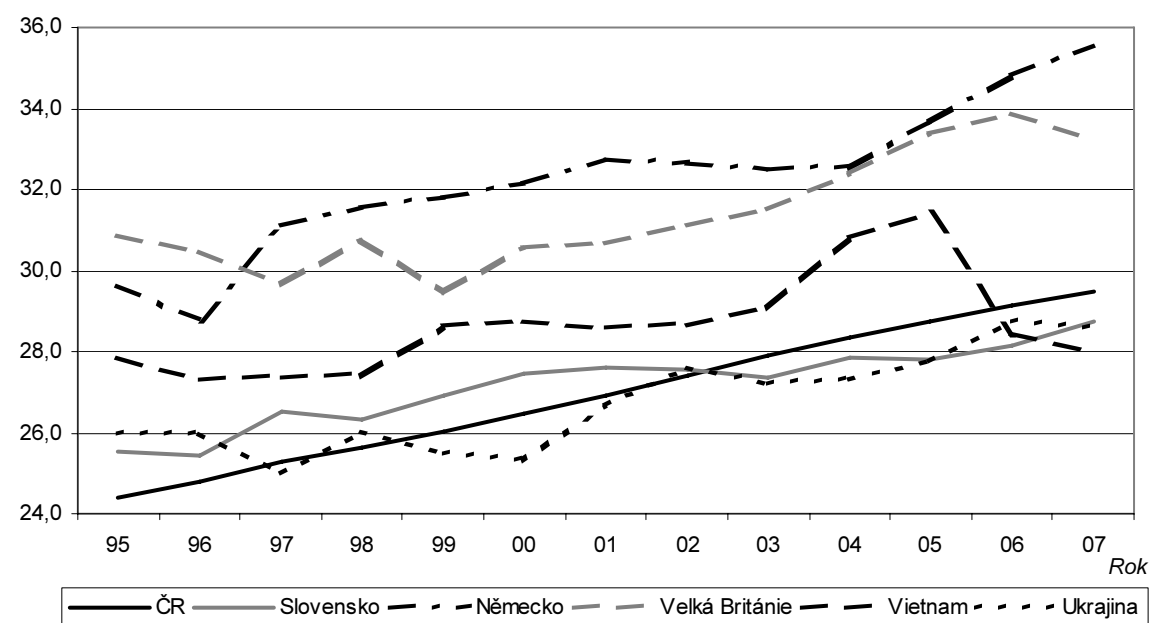
Rozložení sňatků podle věku ženichů bylo v roce 2007 rovnoměrnější než v roce 1995, a to jak u ženichů-občanů ČR, tak cizinců. V roce 1995 nebyl u ženichů-cizinců patrný tak výrazný vrchol jako tomu bylo u ženichů-občanů ČR, rovněž vrchol u ženichů-cizinců byl posunutý do následující věkové skupiny, totiž 25-29 let. Posun do vyšších věkových skupin platil pro obě zkoumané skupiny ženichů, konkrétně se jednalo o věkovou skupinu 25-29 let a 30-34 let.

Graf 18: Rozložení sňatků podle věku nevěsty (Pramen: ČSÚ)

U žen pak bylo v obou zkoumaných letech zjištěno rozložení s výraznými vrcholy, které se vždy u nevěst-občanek ČR i cizinek nacházely ve stejných věkových skupinách - v roce 1995 ve věkové skupině 20-24 let, v roce 2007 ve věkové skupině 25-29 let. Zejména v roce 2007 bylo rozložení sňatků cizinek velmi obdobné rozložení sňatků nevěst s českým státním občanstvím.

Graf 19: Průměrný věk ženicha při prvním sňatku podle státního občanství 1995-2007 (Pramen: ČSÚ)

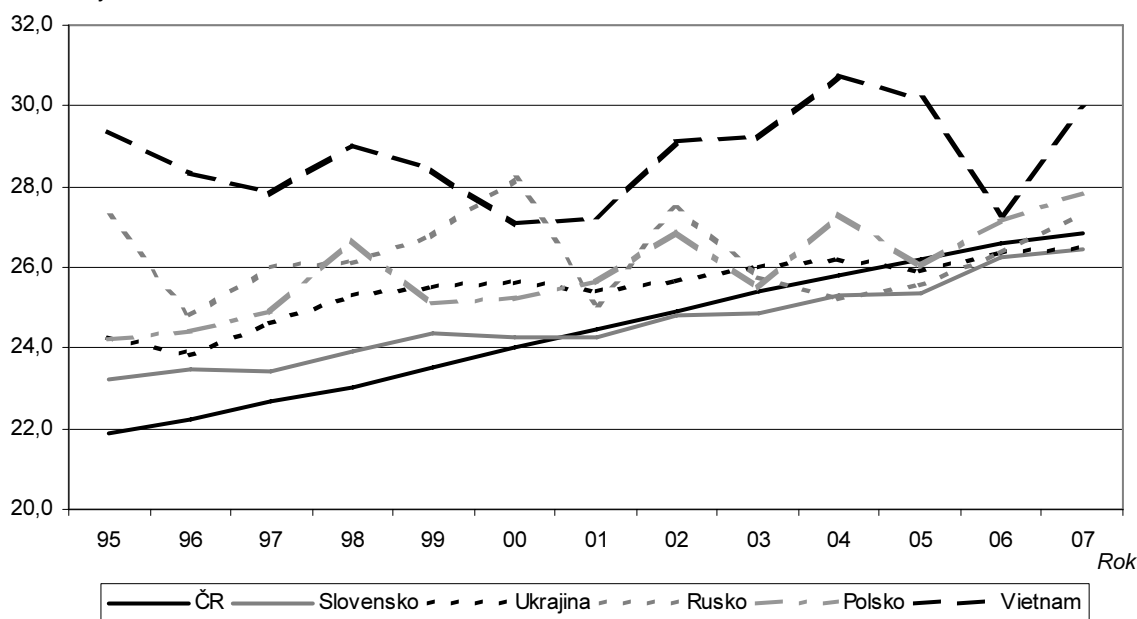
Z výše uvedeného grafu je patrné, že průměrný věk ženichů při prvním sňatku vzrostl během sledovaného období u všech vybraných občanství. U ženichů ČR vzrostl tento průměrný věk z 24,4 let v roce 1995 na 29,5 let v roce 2007, tedy o více než pět let. U ženichů se slovenským občanstvím je rovněž patrný pozvolný, avšak již mírnější nárůst z průměrného věku 25,5 na 28,7 let. Nejstarší byli ženichové se státním občanstvím Německa, kteří v roce 2007 v průměru při prvním sňatku dosahovali 35,5 let věku. Vyšší průměrné věky ženichů převyšující 33 let byly typické pro všechna zkoumaná státní občanství západních zemí - tedy i Itálie, Rakouska, Spojených států či Velké Británie.

Naopak nižší průměrný věk ženichů než u těch s českým občanstvím byl v roce 2007 zjištěn u Vietnamu i Ukrajiny (kromě již zmíněného Slovenska). Obě sledovaná občanství zaznamenala během let 1995 až 2007 poměrně kolísavý vývoj, výrazněji v případě Vietnamu, u něhož prvo-ženichové v roce 2004 a 2005 naopak přesáhli v průměru 30 let věku.

Následující graf zobrazuje průměrný věk nevěsty při prvním sňatku s ohledem na příslušná státní občanství. U žen ČR je patrný postupný pozvolný vývoj od průměrného věku při sňatku 21,9 let v roce 1995 po 26,9 let v roce 2007. U občanek Slovenska docházelo rovněž k obdobnému vývoji, a to z průměrného věku při prvním sňatku 23,2 let na 26,5 let v roce 2007.

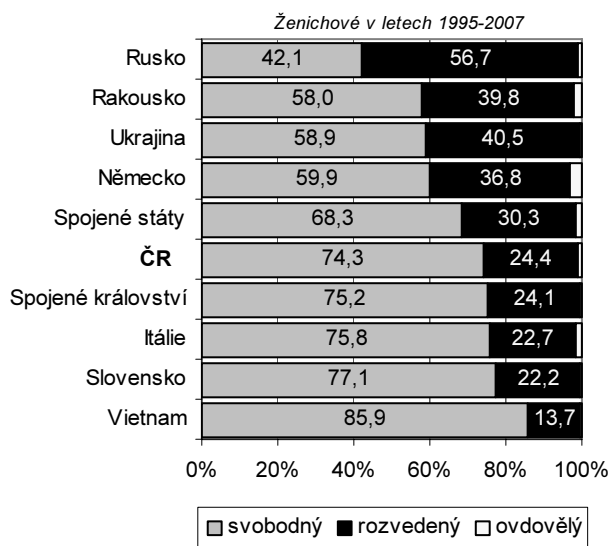
U ostatních (nejčtenějších) státních občanství nevěst byl zřejmý kolísavý vývoj. Při srovnání posledního sledovaného roku (2007) pouze nevěsty z Ukrajiny zaznamenaly mírně nižší průměrný věk než nevěsty ČR, u ostatních vybraných občanství byl průměrný věk nevěsty vždy vyšší, převyšující 27 let (Rusko 27,4 let; Polsko 27,8 let; Bělorusko 28,6 let). Nejvyšší průměrný věk nevěsty při prvním sňatku byl zjištěn u vietnamského občanství, kdy se ženy poprvé v průměru vdávaly ve 29,9 letech.

Průměrný věk nevěsty **Graf 20: Průměrný věk nevěsty při prvním sňatku podle státního občanství 1995-2007 (Pramen: ČSÚ)**

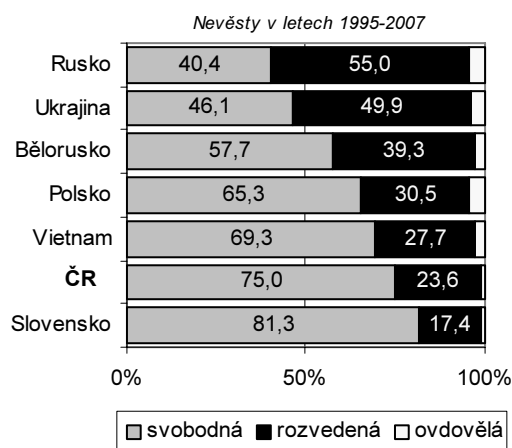

Většina ženichů vcházela do sňatku coby svobodní, např. tři čtvrtiny všech ženichů ČR, obdobný podíl byl zjištěn rovněž v případě Spojeného království, Itálie, či Slovenska. Vyšší procento svobodných ženichů bylo zaznamenáno u Vietnamu, kde svobodní představovali 86 % všech ženichů se (mezi roky 1995-2007). Naopak - nejvyšší podíl rozvedených byl zjištěn u ženichů s ruským státním občanstvím, kdy rozvedení ženichové tvořili 57 % ženichů se. Vyšší podíly rozvedených byly zaznamenány rovněž u Rakouska či Ukrajiny (40 %).

Graf 21: Rodinný stav ženicha podle státního občanství (Pramen: ČSÚ)

Graf 22: Rodinný stav nevěsty podle státního občanství (Pramen: ČSÚ)

Coby svobodné se vdávaly rovněž tři čtvrtiny žen ČR. Svobodné nevěsty se slovenským občanstvím představovaly nejvíce, tedy mírně přes 80 % všech vdávajících se. U ostatních, čteněji zastoupených občanství byly podíly nižší, nejnižší opět u Ruska, kdy nejvyšší podíl, 55 % zaujímaly nevěsty z rozvedených manželství. Rovněž v případě Ukrajiny či Běloruska byly podíly opětovně vstupujících do manželství relativně vysoké - rozvedené představovaly 50 % nevěst v případě Ukrajiny a 40 % v případě Běloruska.

Shrnutí:

- V roce 2007 bylo zaznamenáno 4 969 sňatků cizinců (zahrnuje smíšené sňatky a sňatky mezi cizinci samotnými), což představovalo 8,7 % všech sňatků populace ČR.
- Během 1995-2007 bylo zjištěno necelých 60 tisíc sňatků cizinců. Přibližně 60 % těchto sňatků představovaly sňatky žen ČR s muži-cizinci, necelých 40 % pak sňatky mužů ČR s cizinkami. Sňatky mezi dvěma cizinci byly zastoupeny minimálně.
- Ženy ČR ve smíšených sňatcích vstupovaly do manželství zejména s občany Slovenska (21 % těchto žen), Německa (14 %), dále Vietnamu, Ukrajiny, Spojeného království a Spojených států.
- Muži ČR v rámci smíšených sňatků volili partnerky ze západních zemí méně často než ženy. Struktura státních občanství jejich partnerek byla znatelně méně rozmanitá než tomu bylo u žen ČR s partnery-cizinci. Výrazně dominovala Ukrajina, s občankou Ukrajiny uzavřelo sňatek 32 % těchto mužů ČR - a Slovensko (dalších 30 % mužů ČR).
- Míra sňatečnosti cizinců je nižší než míra sňatečnosti obyvatelstva ČR, a to jak u žen, tak i mužů. Nejvyšší intenzitu sňatečnosti ženichů-cizinců bylo možno nalézt ve věkové skupině 25-29 a 30-34 let (u mužů ČR byl patrný vrchol ve věku 25-29 let). U nevěst-cizinek byly zastoupeny věkové skupiny 25-29 let a 20-24 let (u žen ČR opět vrchol ve věku 25-29 let; rok 2007).
- U rozložení sňatků podle věku ženicha byly nejvyšší podíly sňatků opět zjištěny ve věkových skupinách 25-29 a 30-34 let. U rozložení sňatků podle věku nevěsty byl patrný vrchol, a to ve věkové skupině 25-29 let (občané ČR se lišili zejména výší podílů ve jmenovaných věkových skupinách; rok 2007).
- Průměrný věk ženichů při prvním sňatku vzrostl během let 1995-2007 u všech vybraných občanství. Vyšší průměrné věky ženichů převyšující 33 let byly typické pro všechna zkoumaná státní občanství západních zemí, nejvyšší hodnota byla zjištěna u Německa. U ženichů ČR byl zjištěn průměrný věk 29,5 let, nižší průměrný věk byl zaznamenán u Vietnamu a Ukrajiny, i Slovenska (rok 2007).
- Průměrný věk nevěst ČR při prvním sňatku byl 26,9 let. Mírně nižší byl zaznamenán u Slovenska a Ukrajiny, u ostatních vybraných občanství byl průměrný věk nevěsty vždy vyšší, převyšující 27 let (rok 2007).

- Většina ženichů vcházela do sňatku coby svobodní. Nejvíce občané Vietnamu, naopak nejméně občané Ruska, kdy 57 % tvořili ženichové rozvedení. Převažovaly také svobodné nevěsty - nejvyšší podíl byl zaznamenán u Slovenska, nejnižší podíl, tedy i nejvyšší podíl rozvedených (55 %) byl zjištěn opět u Ruska.